

ON-LINE POUŽÍVANIE AUTORSKY CHRÁNENÝCH DIEL

Od narušeného trhu
k spravodlivému ekosystému

čo sa
zmenilo

čo zmeny
spôsobili

problém

riešenie

On-line platformy sú dominantným hráčom pri šírení autorsky chránených diel na internete

- Základom on-line platforiem je v prvom rade obsah nahratý používateľmi tejto platformy. Väčšina platforiem taktiež zhromažďuje a triedi takto nahratý obsah do kategórií. Drvivú väčšinu takto nahratého obsahu pritom predstavujú autorsky chránené diela. Napriek tomu platformy odmietajú priznať autorom spravodlivú odmenu za používanie ich diel.
- Táto dlhoročná prax spôsobila vážnu deformáciu celého trhu. Autori nedostávajú odmenu za používanie svojich diel, pretože platformy si zisky ponechávajú pre seba.
- Narušenie trhu v súčasnosti narástlo do takej miery, že ohrozuje dlhodobu udržateľnú pozíciu tradičných európskych kultúrnych a kreatívnych odvetví, a tým aj zmysluplný vývoj jednotného európskeho digitálneho trhu.

čo sa
zmenilo

Zmena v spôsobe používania chránených diel

Kultúrny obsah je kľúčovým hýbateľom internetového trhu. S veľkým rastom a vývojom on-line trhu v posledných 10 rokoch sa objavili aj nové typy služieb, ktoré jednotlivcom uľahčujú prístup ku kultúrnemu obsahu:

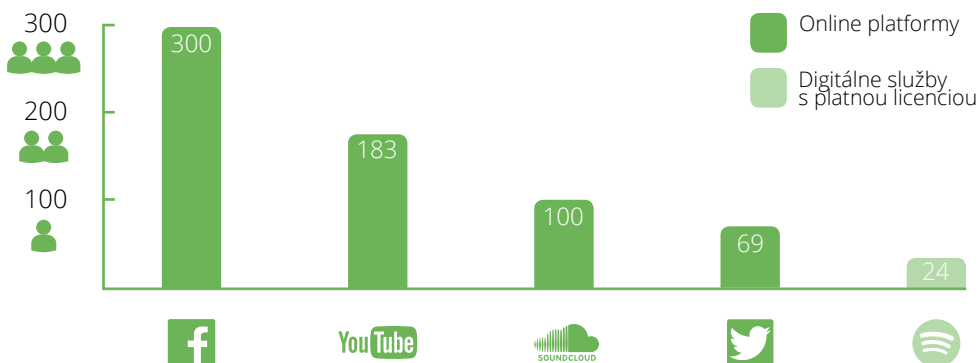
Služby s platnou licenciou na počúvanie hudby on-line ako Spotify, iTunes, Deezer, Musicjet atď.

VS

On-line platformy na zdieľanie obsahu ako Youtube, Facebook, Dailymotion atď. Pre SR je špecifický segment úložísk zameraných na neoprávnené šírenie chránených diel (Uloz.to, Hellshare atď.).

On-line platformy sú v súčasnosti v prostredí internetu jednoznačne dominantnými hráčmi.

Počet unikátnych návštevníkov za 1 mesiac v Európe v r. 2014 (v miliónoch)

* Zdroj: Cultural Content in the Online Environment: Analyzing the Value Transfer in Europe, Roland Berger 2015

čo zmeny
spôsobili

Autorsky chránené diela sú základným stavebným prvkom on-line platforiem

Vplyv a dominantné postavenie on-line platforiem spôsobili, že tieto platformy sú v súčasnosti pre jednotlivcov primárnym prístupovým bodom k chráneným dielam.

Súčasťou obchodného plánu on-line platforiem je udržanie zákazníkov vnútri vlastného ekosystému na čo najdlhší možný čas. Funkcia objavovania, zdieľania a prístupu ku kultúrnemu obsahu v rámci platformy je preto kľúčová pre získanie a udržanie zákazníkov.

Ekonomická hodnota platforiem je nesmierne vysoká

celková tržová
hodnota všetkých
platforiem v Európe
je odhadovaná
takmer na

22
miliárd
eur

vyhľadávače	16 140
sociálne siete	3 160
úložiská	1 740
videoplatformy	845
agregátory obsahu	100
celkom	21 985

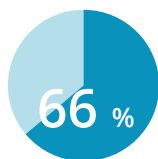
v miliardách eur

*

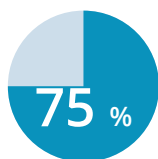
V priemere **23 %** uvedenej hodnoty priamo súvisí s používaním autorsky chráneného obsahu.

Hodnota on-line platformy vygenerovaná **v priamej súvislosti** s používaním autorsky chráneného obsahu v niektorých prípadoch dosahuje ešte významnejší podiel:

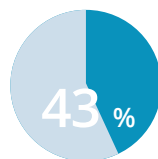
v Európe v 2014

videoplatformy

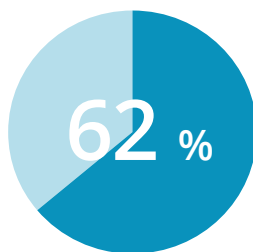

agregátory obsahu

sociálne siete *

súhrnný podiel hodnoty vygenerovanej **v priamej a nepriamej súvislosti** s používaním autorsky chráneného obsahu u týchto platforiem:

Používanie autorsky chránených diel umožňuje platformám posilňovať svoje dominantné postavenie na trhu i všeobecnú obľúbenosť.

To vedie k vysokému zhodnoteniu platforiem napriek faktu, že skutočné príjmy nie sú vysoké.

	Celosvetové tržby	Nárast	Hodnota spoločnosti
	\$ 12,5 mld.	x 17,2	\$ 214 mld.
	\$ 1,4 mld.	x 16	\$ 22 mld.
	\$ 0,01 mld.	x 5,6	\$ 0,08 mld.
	\$ 66 mld.	x 4,7	\$ 308 mld.
	\$ 0,08 mld.	x 3,9	\$ 0,3 mld.

zaokrúhlené v USD

* Zdroj: Cultural Content in the Online Environment: Analyzing the Value Transfer in Europe, Roland Berger 2015

problém

Autori dostávajú za používanie svojich diel v rámci platforiem len minimálnu alebo nulovú odmenu

Mnoho on-line platforiem získava zákazníkov a súvisiace príjmy na základe sprístupňovania autorsky chránených diel. Platforma spravidla ponúka aj zoskupovanie, katalogizáciu a individuálne odporúčanie týchto diel. Touto činnosťou sa platformy v praxi dostávajú do súťažného vzťahu s riadne licencovanými on-line službami. Oba modely služieb bojujú o rovnakých zákazníkov a o rovnaký zdroj príjmov.

Na rozdiel od licencovaných služieb však platformy neplatia za používanie diel autorskú odmenu, prípadne platia odmenu len zanedbateľnú.

Tento nerovný prístup umožňuje predovšetkým príliš vágna právna úprava zodpovednosti poskytovateľov on-line služieb. Táto úprava je zakotvená v smernici EÚ o elektronickom obchode a v slovenskom právnom systéme je implementovaná do zákona č. 22/2004 Z. z. Sprostredkovateľom on-line obsahu je poskytnutý inštitút tzv. bezpečného prístavu („Safe Harbour“), ktorý je však v súčasnosti platformami zneužívaný výrazne nad rámec zmienenej legislatívy.

On-line platformy tvrdia, že sú len technickým sprostredkovateľom a nenesú preto zodpovednosť za obsah nahratý jednotlivcami. Zisky zo sprístupnených obsahov si však ponechávajú na úkor autorov.

Tento stav znemožňuje nastaviť spravodlivé pravidlá trhu, narušuje súťaž on-line služieb a globálne znižuje hodnotu autorských práv v prostredí internetu.

Narušenie trhu spočíva v:

- absencii spravodlivej odmeny pre autorov používaných diel,
- nespravodlivých súťažných podmienkach na online trhu, kde sú on-line platformy v dôsledku nejasej legislatívy neoprávnene zvýhodňované v porovnaní s licencovanými službami,
- obmedzení zákazníkov vo výbere legitímnych licencovaných služieb, ktoré autorov spravodlivo odmeňujú.

riešenie

Riešením je spresnenie súčasnej právnej úpravy

Spresnenie inštitútu bezpečného prístavu pre oblasť autorského práva

Smernica EÚ o autorskom práve (tzv. InfoSoc smernica) by mala byť doplnená o nasledujúce pravidlo:

Na on-line platformy, ktoré sa podieľajú na verejnom šírení autorsky chráneného obsahu, nie je možné vo vzťahu k tejto činnosti aplikovať inštitút bezpečného prístavu podľa smernice EÚ o elektronickom obchode.

Úprava aplikácie bezpečného prístavu bude výhodná pre všetkých:

- **Autori** dostanú spravodlivý podiel z príjmov, ktoré generuje používanie ich diel.
- **Všetky on-line služby vrátane začínajúcich malých služieb** budú mať rovnaké podmienky na vstup na trh.
- **Zákazníci** budú ťažiť z inovácií, ktoré môžu byť vytvorené len v rámci férového on-line trhu. Fanúšikovia si budú istí, že ich obľúbení autori dostanú spravodlivú odmenu.

Kultúrny a kreatívny priemysel tvorí **4,2 % HDP Európskej únie** a vytvára viac ako **7 miliónov pracovných miest***. Na úrovni EÚ je preto nutné legislatívne zabezpečiť spravodlivý a dlhodobo udržateľný ekosystém, v ktorom majú tieto tradičné a zavedené odvetvia svoje miesto.

* Zdroj: Creating Growth: Measuring Cultural and Creative Markets in the EU, EY 2014

SLOVENSKÝ OCHRANNÝ
ZVÄZ AUTORSKÝ
pre práva k hudobným dielam